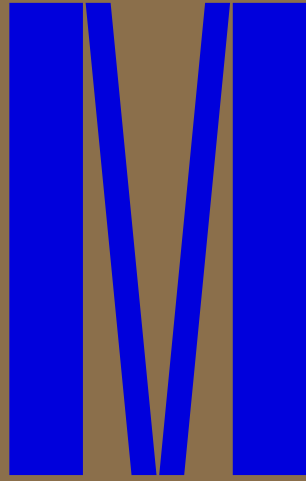

MASARYKOVA
UNIVERZITA
DOCTOR
HONORIS
CAUSA

Michael Keenan
Magdaléna Vášáryová

**MASARYKOVA
UNIVERZITA
DOCTOR HONORIS
CAUSA 2024**

**SLAVNOSTNÍ OBŘAD UDĚLENÍ ČESTNÝCH
DOKTORÁTŮ MASARYKOVY UNIVERZITY**

**ČTVRTEK 17. ŘÍJNA 2024 V 10 HODIN
DÉLKA TRVÁNÍ OBŘADU CCA 90 MINUT**

**VELKÁ AULA KARLA ENGLIŠE
BUDOVA PRÁVNICKÉ FAKULTY MU
VEVEŘÍ 70**

PROGRAM SLAVNOSTNÍ CEREMONIE

Za doprovodu fanfár svá místa v aule obsadí
talárování akademičtí hodnostáři v pořadí:

členové vědeckých rad MU

proděkani MU

děkani MU a jejich zástupci

proreктоři MU

rektoři a další zástupci vysokých škol

moderující prorektor Jiří Hanuš

promotorka Helena Vaďurová

promotor Stanislav Balík

Simona Koryčánková za PdF MU

Adéla Souralová za FSS MU

Michael Keenan, doctor honoris causa v oboru speciální pedagogika

Magdaléna Vášáryová, doctor honoris causa v oboru mezinárodní vztahy
a diplomacie

rektor Martin Bareš

Zazní hymny České republiky, Evropské unie, Spojeného království
Velké Británie a Severního Irska, Irské republiky a Slovenské republiky.

Zahájení slavnostní ceremonie se ujme Jiří Hanuš.

Simona Koryčánková představí Michaela Keenana.

Adéla Souralová představí Magdalénu Vášáryovou.

O souhlas s promocí rektora požádá Jiří Hanuš.

Krátký proslov rektora Bareše a jeho souhlas s promocí.

Čtení promočního slibu.

Promoce Michaela Keenana.

Proslov nového čestného doktora MU.

Čtení promočního slibu.

Promoce Magdalény Vášáryové.

Proslov nového čestného doktora MU.

Hudební vystoupení v podání Zdeňka Svozila/housle
a Dominiky Svozilové/harfa.

Ceremonii ukončí Jiří Hanuš.

Talárování akademičtí hodnostáři za doprovodu fanfár opouští aulu.

Michael Keenan

DOCTOR HONORIS CAUSA
V OBORU
SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA

MICHAEL KEENAN

Narozen 10. měsíce roku 1954 v severoirském městě Magherafelt.

VÝZKUMNÉ ZAMĚŘENÍ

Psychologie; behaviorální analýza; inkluzivní vzdělávání.

VZDĚLÁNÍ

2007	Behavior Analyst Certification Board (BCBA)
1982	New University of Ulster (D.Phil)
1976	New University of Ulster (B.Sc.)

PRACOVNÍ FUNKCE

Od 2012	Profesor, Department of Psychology, University of Ulster, Coleraine, Northern Ireland
2016	Hostující profesor, Institut výzkumu inkluzivního vzdělávání, Masarykova univerzita, Brno, Česká republika
2003–2012	Senior Lecturer, Department of Psychology, University of Ulster, Coleraine, Northern Ireland
1991–1992	Visiting lecturer at the Behavior Analysis Unit, Department of Psychology, Leiden University, The Netherlands
1977–1978	Research Assistant, Department of Psychology, University of Ulster, and Ulster Polytechnic, Northern Ireland

VYBRANÁ OCENĚNÍ

2015	International Dissemination of Behavior Analysis Award, Society for Advancement in Behavior Analysis, San Antonio, Texas, USA
2015	International Advocacy Award, Autism Speaks, Mobile, Alabama, USA
2014	Michael Hemmingway Award, Behavior Analyst Certification Board, New Orleans, Louisiana, USA
2002	Distinguished Community Fellowship, University of Ulster, Coleraine, Northern Ireland
2002	Award for Promoting Equality of Opportunity, The British Psychological Society, London, United Kingdom

VYBRANÉ VYŽÁDANÉ PŘEDNÁŠKY

- 2024 Inaugural address XII Congress of SAVECC, Society for the Advancement of the Scientific Study of Behavior, Cordoba, Spain
- 2023 International Guest Faculty for ABA Programme at Asia Pacific ABA Network Institute, Tokyo, Japan
- 2018 2nd International Summit and Conference Behavior Analysis and Autism in Higher Education, Stockholm University, Stockholm, Sweden
- 2016 Invited Keynote at Parliamentary Hearing – Bringing a Science of Behaviour to the Community: Lesson from N. Ireland, Government Office, Prague, Czech Republic
- 2001 Images of Behavior Analysis, Association for Behavior Analysis Annual Convention, New Orleans, USA

VYBRANÉ VĚDECKÉ AKTIVITY

- 2022 Elected Fellow, Association for Behavior Analysis International
- 2020 Elected President, European Association for Behaviour Analysis
- 2011 Trustee, Cambridge Center for Behavioral Studies
- 2006 Elected Fellow, British Psychological Society

VYBRANÉ PUBLIKACE

- Keenan, M., & Dillenburger, K., Advocacy and Open Science in the UK: Case Studies in the Autism Wars. Behavior Analysis in Practice, 2023.
- Keenan, M., Dillenburger, K., Konrad, M-H., Debetencourt, N., Vuksan, R., Kourea, L., Ozkan, N., Abdelnour, H., Da Costa-Merenda, M., Pancocha, K., Kingsdorf, S., Schuldt, S., Mellon, R., Herman, A., Tennyson, A., Ayvazo, S., Moderato, P., Coppini, N., Schenk, J., Budzinska, A., Virues-Ortega, J., Roll-Pettersson, L., Strömberg, D., Professional development of behavior analysts in Europe: A snapshot for 21 countries, Behavior Analysis in Practice, 2022.
- Keenan, M., Presti, G., Dillenburger, K., Technology and behaviour analysis in higher education. European Journal of Behavior Analysis, 2020.
- Keenan, M., Porter, I., Gallagher, S, Merging separately established functional equivalence classes. The Psychological Record, 2015.
- Keenan, M. & Dillenburger, K., If all you have is a hammer...RCTs and hegemony in science. Research in Autism Spectrum Disorders, 2011.
- Keenan, M., Dillenburger, K., Doherty, A., Byrne, J., Gallagher, S. Experiences of parents during diagnosis and forward planning for children with autism spectrum disorder. Journal of Applied Research in Intellectual Disabilities, 2010.
- Keenan, M., Kerr, K.P., Henderson, M., Dillenburger, K. (Eds.), Applied behaviour analysis and autism: Building a future together, London: Jessica Kingsley Publishers, 2006.

- Nikopoulos, C.K., Keenan, M., Effects of video modeling on social initiations by children with autism, *Journal of Applied Behavior Analysis*, 2004.
- McDowell, C., Keenan, M., Developing fluency and endurance in a child diagnosed with attention deficit hyperactivity disorder, *Journal of Applied Behavior Analysis*, 2001.
- Keenan, M., McGlinchey, A., Fairhurst, C., Dillenburg, K., Accuracy of disclosure and contextual control in child abuse: Developing procedures within the stimulus equivalence paradigm, *Behavior and Social Issues*, 2000.
- Gallagher, S. M., Keenan, M., Independent use of activity materials by the elderly in a residential setting, *Journal of Applied Behavior Analysis*, 2000.

Vaše Magnificence, pane rektore, Honorabiles, Spectabiles, vážení členové vědeckých rad, vážení hosté, dámy a pánové,

dovoluji mi, abych vám představila profesora Michaela Keenana, předního světového odborníka v oblasti behaviorální analýzy, člena Britské psychologické společnosti, významného akademického pracovníka na katedře psychologie Ulsterské univerzity v Severním Irsku a člena správní rady Cambridgeského centra behaviorálních studií. Profesor Keenan je rovněž zakladatelem charitativní organizace PEAT (Parents' Education as Autism Therapists), která podporuje rodiče dětí s neurovývojovým postižením, zejména poruchou autistického spektra. Za své neúnavné úsilí o rozvoj behaviorální analýzy získal řadu prestižních ocenění v Severním Irsku i v dalších zemích. Obdržel Cenu za prosazování rovných příležitostí od Britské psychologické společnosti, Cenu pro významné osobnosti od Asociace pro behaviorální analýzu státu New York, Cenu za službu veřejnosti v oblasti behaviorální analýzy od Společnosti pro rozvoj analýzy chování a Cenu Michaela Hemingwaye od Mezinárodního výboru pro certifikaci behaviorálních analytiků. Spolu se svou ženou, profesorkou Karolou Dillenburgerovou, vytvořili první multimediální učebnici analýzy chování *Behaviour Analysis: A Primer*.

Profesor Keenan se významně zasloužil o rozvoj aplikované behaviorální analýzy na Masarykově univerzitě. V minulých letech působil jako hostující profesor na pedagogické fakultě, kde založil a rozvinul studium a výzkum v oblasti aplikované behaviorální analýzy a také garantoval a vyučoval v programech dalšího vzdělávání speciálních pedagogů a dalších pedagogických pracovníků. V současnosti je Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity díky iniciativě profesora Keenana jediným pracovištěm v České republice, které získalo mezinárodní certifikaci pro poskytování vzdělávání v aplikované behaviorální analýze od Association for Behavior Analysis International a zároveň akreditaci Ministerstva zdravotnictví České republiky k poskytování vzdělávání pro přípravu nelékařských zdravotnických pracovníků — behaviorálních analytiků.

V letech 2020 až 2023 profesor Keenan řídil mezinárodní projekt s názvem *Developing Standards and Training for European Behaviour Analysts*, jehož součástí bylo konsorcium prestižních evropských univerzit včetně Masarykovy univerzity.

Profesor Keenan publikuje v oblasti speciální pedagogiky, behaviorální psychologie a aplikované behaviorální analýzy, a to včetně publikací ve spoluautorství s pracovníky Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity.

Vzhledem k hlubokému profesnímu a osobnímu propojení profesora Keenana s Masarykovou univerzitou a vzhledem k jeho výjimečným vědeckým úspěchům je udělení čestného doktorátu zcela zaslouženým vyznamenáním. Profesor Keenan se stal vzorem pro mnohé vědce a jeho práce má významný přínos pro osoby s autismem a jejich rodiny. Za tyto zásluhy mu patří náš upřímný dík.

SLAVNOSTNÍ SLIB

Vážený pane, dříve, než vám udělím hodnost, kterou jsme se rozhodli ocenit vaše mimořádné vědecké zásluhy a vynikající schopnosti, je třeba zachovat starobylý zvyk, který od těch, jimž má být udělena akademická hodnost, vyžaduje, aby složili slavnostní slib.

Vážený pane, protože jste se zasloužil o rozkvět této univerzity a dal jste ostatním příklad hodný napodobení, žádám vás pouze o to, abyste slíbil:

Především, že této univerzitě, která nese důstojné jméno Masarykovo, trvale zachováte věrnost a přátelství a že ji podle svých sil budete podporovat.

Dále pak, že budete neustále dbát o rozvoj lidského poznání, aby se šířila pravda a aby její světlo zářilo jasněji.

A konečně, že takový, jakým jste se ukázal být, budete stále. Zavazujete se k tomu a slibujete to na své dobré svědomí?

ZAVAZUJI SE A SLIBUJI .

Poté, co jsem s vděčností přijal tento váš slib, já, řádně ustanovený promotor, z moci svého úřadu vás,

MICHAELI KEENANE ,
JMENUJI ČESTNÝM DOKTOREM
V OBORU SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA .

Vaše jmenování veřejně vyhlašuji a uděluji vám všechna práva a výsady, jež jsou s touto hodností spjaty. Na důkaz toho vám do rukou předávám tento diplom s pečeti Masarykovy univerzity a dekoruji vás zlatou pamětní medailí této univerzity.

Vaše Magnificence, pane rektore, Honorabiles, Spectabiles, vážení členové vědeckých rad, vážení hosté, dámy a pánové,

děkuji vám za pozvání, abych promluvil k tomuto významnému publiku vědců a jejich rodin.

Jako dítě vyrůstající v Severním Irsku během desetiletí, kterému říkáme „The Troubles“, jsem měl příležitost poznat sílu vzdělání. Můj otec byl katolík a matka protestantka. Jako pro každé dítě byly návštěvy u prarodičů vždycky zážitkem. Netušil jsem však, že při každé návštěvě se pro mé malé nožky chystá speciální pár bot, z nichž každý z prarodičů vytvořil jedny. Stejně jako ty boty, které se dají koupit dětem a které při chůzi svítí, i moje boty mi osvětlovaly něco zajímavého. S každým krokem jsem se měnil v objevitele perspektiv. Mohl jsem vidět, že každý z prarodičů žil svůj život s perspektivou, která se radikálně lišila od té druhé. Rozsah této odlišnosti podtrhuje skutečnost, že si nepamatuji, že bych někdy viděl oboje prarodiče v jedné místnosti.

Stále si vzpomínám na ten okamžik, kdy jsem si uvědomil, že zde působí mocná magie. Tehdy jsem neměl jiná slova než kouzlo. Zůstal ve mně však silný pocit empatie k jejich těžkému osudu a zvědavá mysl, něco, co se mělo stát ústředním bodem mého vývoje jako behaviorálního analytika.

Při přípravě této prezentace jsem seděl v kavárně s výhledem na Atlantik na severním pobřeží Irska. V jednu chvíli jsem zahlédl, jak jsem se v počátcích zabýval epistemologií (teorií poznání), když jsem se zaměřil na ptáka, který se vezl na poryvu větru. Vzpomínám si, že jsem si všiml, že mu říkáme racek, ale také jsem si všiml, že to, že jsme mu dali jméno, ještě neznamená, že jsme pochopili, co je to za věc, která se vznášá na obloze. Pouhé nacvičení slova a nepokračování v otázkách znepokojivě připomínalo způsob, jakým byli vychováváni moji prarodiče. Naopak naučit se klást otázky je hlavním pilířem vzdělávání ve všech vědách. Ne všichni však tento bod ve výuce přijímají. Musíme se chránit před tím, abychom studenty přiměli k povinnému zapamatování si faktů pro složení zkoušky, aniž bychom je inspirovali k vědeckému hledání, které vedlo k faktům, jež si mají zapamatovat. To je důležitá otázka při přípravě budoucího speciálního pedagoga nebo psychologa. Burrhus Frederic (neboli B. F.) Skinner (1984) se touto otázkou zabýval ve svém důležitém článku o epistemologii, v němž zdůraznil, že je třeba, aby vědci operacionálně definovali psychologické termíny, které používají při vytváření vysvětlení chování.

Ve skutečnosti je to důležitý bod pro každého, protože si často vymýšlíme vysvětlení, aniž bychom o tom věděli. Když jsem poprvé pracoval s matkou dítěte s autismem, věda o behaviorální analýze (viz Heward et al., 2022) v mé komunitě ještě nebyla zavedená. To málo znalostí, které o ní byly, bylo zabarveno podezřením a rodiče byli často varováni, aby se jí vyhybali. Díkybohu jsem měl boty ušité mými prarodiči, které mi pomáhaly orientovat se v problémech vyplývajících z politiky dezinformací. Zpočátku jsem se při výuce matky zaměř-

řil na to, abych ji poučil o tom, jak věda o chování používá slovo „vysvětlení“. Nevěděla, že je možné, aby se význam tohoto slova radikálně lišil od toho, jak byla naučena ho vnímat. Když nebyla schopna naučit svého autistického syna důležitým životním dovednostem, jako je používání toalety, hraní nebo reagování na jeho jméno, bylo to proto, že se uchýlila k používání něčeho, co lze označit pouze jako pseudovysvětlení jeho chování.

Jednoduchý příklad vypadá takto: pozorujete dítě, které se chová tak, že je „drzé“, a pak použijete stejné slovo „drzí“, abyste toto chování vysvětlili; dítě to dělá, protože je drzé; nebo jinak řečeno, dítě je drzé, protože je drzé. Z technického hlediska se jedná o argumentaci kruhem a její praxe je rozšířená v každodenním životě, nejen ve vzdělávání nebo psychologii. První matka, se kterou jsem před třiceti lety pracoval, mi řekla, že její dítě je předurčeno strávit život v ústavu. Řekla mi také, že odborníci, u kterých hledala pomoc, neměli žádné znalosti z oblasti analýzy chování a nedokázali jí pomoci s vhodnou výchovou jejího syna. Když jsem ji naučil přemýšlet jako behaviorální analytičku, její syn získal takové schopnosti, že nakonec získal bakalářský titul v oboru amerických dějin a magisterský titul v oboru politologie. Nyní má práci a žije samostatně v bytě jako ostatní mladí muži jeho věku.

V roce 2015 se k mě ženě Karole Dillenburgerové dostalo volání o pomoc od rodiče z Prahy a my jsme se podrobně dozvěděli, jak obtížná je situace rodičů v jiné zemi, kteří nemají přístup k moderním intervencím založeným na důkazech o chování. Zkrátka a dobře, oba jsme se pustili do nového podniku v České republice.

Společně se skupinou kolegů z Masarykovy univerzity jsme vytvořili první studijní materiály pro kurzy a programy celoživotního vzdělávání, které poskytují vhled do analýzy chování pro české učitele, sociální pracovníky, psychology a rodiče. S podporou grantů EU jsme vyvinuli českou verzi unikátního multimediálního online programu z oblasti analýzy chování s názvem SimpleSteps (<https://simplestepsautism.com>), který je nyní rodičům k dispozici zdarma.

Dnes naštěstí obětavý tým Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity osvětluje hodnotu aplikované behaviorální analýzy pro řešení potřeb dětí s autismem a dalšími vývojovými poruchami. Nedivil bych se však, kdyby i oni bojovali tak dlouho, až se vlnky toho, čeho dosahují, nakonec stanou základem klidnějších vod. Odvrácenou stranou vzdělávacích potřeb žáka jsou vzdělávací potřeby učitelů a dalších pomáhajících profesionálů. Rozhodnutí podložená odborníky vyškolenými ve vědě o chování podle mezinárodních standardů jsou klíčem ke dveřím pro vzdělávací programy založené na důkazech pro děti a mladé lidi na celém světě, ať už mají diagnózu autismu, nebo ne.

Závěrem doufám, že studenti Masarykovy univerzity mohou získat představu o cestě, která vedla k zajištění jejich vzdělávání. V budoucnu můžeme s dalšími finančními prostředky pokračovat v aktualizaci našich výukových materiálů ve prospěch společnosti. Budu také hledat nové možnosti výzkumné spolupráce s českými kolegy.

Na tomto místě bych chtěl říct, že mi chvíli trvalo, než jsem se zbavil pocitu úžasu z toho, že jsem byl navržen na ocenění, a upřímně děkuji Masarykově univerzitě za udělení titulu doctor honoris causa.

Magdaléna Vášáryová

DOCTOR HONORIS CAUSA
V OBORU MEZINÁRODNÍ VZTAHY
A DIPLOMACIE

MAGDALÉNA VÁŠÁRYOVÁ

Narozena 26. srpna 1948 ve slovenském městě Banská Štiavnica.

VÝZKUMNÉ ZAMĚŘENÍ

Mezinárodní vztahy a diplomacie; zahraniční a domácí politika, energetika, střední Evropa a země V4, kultura a kulturní politika, sociologie.

VZDĚLÁNÍ

1971 Filozofická fakulta Univerzity Komenského v Bratislavě (Mgr.)

PRACOVNÍ FUNKCE

2015–2024 Vysoká škola CEVRO Institut, z.ú., pedagožka
2013–2022 předsedkyně Živeny, spolku slovenských žen
od 2007 předsedkyně správní rady VIA CULTURA, o.z.
2006–2016 poslankyně Národní rady Slovenské republiky
2005–2006 státní tajemnice Ministerstva zahraničních
věcí Slovenské republiky
2000–2005 velvyslankyně Slovenské republiky v Polsku
1995–2002 zakladatelka a ředitelka marketingového
programu Českého paralympijského týmu
1993–2000 zakladatelka a ředitelka Slovenskej
spoločnosti pre zahraničnú politiku
1990–1993 velvyslankyně Československé federativní republiky v Rakousku

VYBRANÁ OCENĚNÍ

2018 Zlatý střevíček za mimořádný přínos kinematografii
pro děti a mládež (Zlín film festival)
2017 Výroční cena AČFK (Asociace českých filmových klubů)
2016 Cena Hanno R. Ellenboga Pražské
společnosti pro mezinárodní spolupráci

VYBRANÉ VYŽÁDANÉ PŘEDNÁŠKY

2023 Česká společnost očima FSS MU (konference k příležitosti
25. výročí založení Fakulty sociálních studií
Masarykovy univerzity)

VYBRANÉ VĚDECKÉ AKTIVITY

- 2020–2021 Tajemný půvab diplomacie (kurz vyučovaný na
Katedře mezinárodních vztahů a evropských studií
Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity)
- 2013 zakladatelka Inštitútu pre kultúrnu politiku, o.z.,
a internetového časopisu Kultúrny kyslík

VYBRANÉ PUBLIKACE

- KODAJOVÁ, D., DUDEKOVÁ, K., FALISOVÁ, A., HOLLÝ K., VÁŠÁRYOVÁ, M.,
a kol. Živena. Sloart, 2019. s. 304. ISBN 978-80-556-4149-2
- VÁŠÁRYOVÁ, M. Terapia kultúrou. Sloart, 2015.
s. 216. ISBN 978-80-556-1453-3.
- VÁŠÁRYOVÁ, M. Hlavička štátu. Bratislava: Kalligram, 2009, s. 56.
ISBN 9788081011733.
- VÁŠÁRYOVÁ, M. Polnočný sused. Bratislava: Kalligram, 2008, s. 279.
ISBN 8081010644.
- VÁŠÁRYOVÁ, M. Budme poriadni. Bratislava: Kalligram, 2006, s. 161.
ISBN 8071498475.
- VÁŠÁRYOVÁ, M. Diskrétní průvodce. Praha: Pragma, 2006, s. 128.
ISBN 8072056107.
- VÁŠÁRYOVÁ, M. Krátke listy jednému mestu. Bratislava: Koloman
Kertész Bagala 1999, s. 79. ISBN 8088897335.

Magdaléna Vášáryová náleží mezi přední osobnosti Československa a Slovenska, které zanechaly ve věcech veřejných velice pozitivní, hlubokou a nesmazatelnou stopu. Navíc v mnoha oblastech lidské činnosti. Magdaléna Vášáryová na přelomu šedesátých a sedmdesátých let dvacátého století studovala sociologii na Filozofické fakultě Univerzity Jana Amose Komenského v Bratislavě. Za svou roli Marthy ve filmu režiséra Juraje Jakubiska „Vtáčkovia, siroty a blázni“ (1969), natočeném krátce po vpádu vojsk Varšavské smlouvy do Československa, byla ze studií vyloučena. Navzdory nepřízni doby a mstivosti některých pedagogů – agilních normalizátorů – dokázala, s podporou řady dalších učitelů, vypracovat a úspěšně obhájit diplomovou práci. I ta se ovšem, podobně jako uvedený Jakubiskův film, kvůli nežádoucímu obsahu a referencím na zakázané autory rovněž stala dílem na dlouho zamčeným v trezoru. Jakékoliv další vzdělávání či působení na univerzitě jí bylo zcela znemožněno. Od šedesátých do konce osmdesátých let vytvořila řadu nezapomenutelných rolí, například ve filmech Markéta Lazarová, Bajaja, Rusalka či Postřižiny. Ani její filmová a divadelní činnost nezabránila tomu, aby se svým manželem Milanem Lasicou nebyla dlouhodobě sledována příslušníky komunistické Státní bezpečnosti. Filmové a divadelní angažmá nemělo „sebezáchovný“ vliv na její občanskou statečnost a angažovanost. Na jaře roku 1989 ve svém otevřeném dopise prezidentu Gustávu Husákovi požadovala propuštění Miroslava Kusého, svého bývalého vyučujícího na filozofické fakultě, a rovněž Jána Čarnogurského. Svůj podpis připojila také pod výzvu slovenských socioložek a sociologů z července téhož roku, vyzývající prezidenta Husáka, ve snaze zastavit pokračující strmý úpadek země, k ukončení perzekucí politických oponentů, represí vůči široké veřejnosti, k umožnění celospolečenského dialogu a reforem, jež by přispěly k politické, ekonomické i duchovní obrodě Československa. V průběhu sametové revoluce se velmi aktivně zapojila do demonstrací a do činnosti vznikající platformy Verejnost proti násiliu. V roce 1990 přijala nabídku prezidenta Václava Havla, aby se stala československou velvyslankyní ve Vídni. Vedle očištění diplomatického sboru od komunistických agentů sehrála zásadní roli v ukončení finanční podpory palestinských teroristických skupin, tradičně probíhající přes československý zastupitelský úřad ve Vídni. Mezi lety 2000 a 2005 působila jako slovenská velvyslankyně v Polsku. Následně zastávala funkci státní tajemnice Ministerstva zahraničí SR. V období let 2006–2016 byla členkou slovenské Národní rady za Slovenskou demokratickou a křesťanskou unii – Demokratickou stranu. V roce 1999 se ucházela o funkci prezidentky Slovenské republiky. V roce 1993 stála u vzniku prestižního think-tanku Slovenská spoločnosť pro zahraniční politiku (SFPA) a sedm let byla jeho ředitelkou. V roce 2007 založila nadaci VIA CULTURA. Paní Magdaléna Vášáryová se dlouhá léta věnuje také vzdělávání mladých lidí v oblasti diplomacie a mezinárodních vťahů. A právě tato role ji přivedla ke spolupráci s Fakultou sociálních studií Masarykovy univerzity, kde začala opakovaně sdílet svoje bohaté diplomatické zkušenosti v předmětu Tajemný půvab diplomacie s mnoha slovenskými a českými stu-

dentkami a studenty. S fakultou spolupracovala a spolupracuje i při jiných příležitostech – při organizování společenských konferencí apod. Velkou pozornost M. Vášáryová věnuje studiu dějin střední Evropy. Tento prostor ji ale nezajímá pouze v historické perspektivě. Vyvíjí řadu aktivit zaměřených na rozvoj občanské společnosti, respektování a posilování demokratických principů, podporu rovných příležitostí pro ženy či boj proti korupci. Se statečností a odhodláním sobě vlastním stále vystupuje na obranu demokracie, proti snahám omezovat občanské svobody či ohrožovat nebo omezovat nezávislost státních institucí. Magdaléna Vášáryová se neúnavně a výrazným způsobem zasazuje o rozvoj demokracie, svobodných společností na Slovensku, v České republice a v celé střední Evropě. Je široce vzdělanou osobností, která se vší skromností stále baží po rozvoji poznávání a učení se novému. Všechny tyto důvody naprosto přesvědčivě dokládají, že právě Magdaléna Vášáryová by měla být poctěna a oceněna čestným doktorátem Masarykovy univerzity. Nebude to totiž pouze ocenění její skvělé a výjimečné celoživotní práce, ale bude to i velická pocta pro samotnou Masarykovu univerzitu.

SLAVNOSTNÍ SLIB

Vážená paní, dříve, než vám udělím hodnost, kterou jsme se rozhodli ocenit vaše mimořádné vědecké zásluhy a vynikající schopnosti, je třeba zachovat starobylý zvyk, který od těch, jimž má být udělena akademická hodnost, vyžaduje, aby složili slavnostní slib.

Vážená paní, protože jste se zasloužila o rozkvet této univerzity a dala jste ostatním příklad hodný napodobení, žádám vás pouze o to, abyste slíbila:

Především, že této univerzitě, která nese důstojné jméno Masarykovo, trvale zachováte věrnost a přátelství a že ji podle svých sil budete podporovat.

Dále pak, že budete neustále dbát o rozvoj lidského poznání, aby se šířila pravda a aby její světlo zářilo jasněji.

A konečně, že takový, jakým jste se ukázal být, budete stále. Zavazujete se k tomu a slibujete to na své dobré svědomí?

ZAVAZUJI SE A SLIBUJI .

Poté, co jsem s vděčností přijal tento váš slib, já, řádně ustanovený promotor, z moci svého úřadu vás,

MAGDALÉNO VÁŠÁRYOVÁ ,
JMENUJI ČESTNÝM DOKTOREM
V OBORU MEZINÁRODNÍ VZTAHY A DIPLOMACIE .

Vaše jmenování veřejně vyhlašuji a uděluji vám všechna práva a výsady, jež jsou s touto hodností spjaty. Na důkaz toho vám do rukou předávám tento diplom s pečeti Masarykovy univerzity a dekoruji vás zlatou pamětní medailí této univerzity.

Vaša Magnificencia, pán rektor, Honorabiles, Spectabiles, vážení členovia vedeckých rád, vzácní hostia, dámy a páni,

Ťažko je originálne poďakovať tým, ktorí počúvajú roky... ďakujem mame i sestre, mojim milým učiteľkám z materskej škôlky, aj tým v základnej... atakďalej. Aké zložité je originálne sa pokloniť v chráme rozumu, na ktorý by sme chceli a mali znovu meniť naše univerzity, ako nemožné je postihnúť všetky pocity, ktoré ma obklopili nielen dnes, ale v túto poslednú časť môjho života, keď myslím a cítim inak, ako keď som prvýkrát prekročila prah vysokej školy.

Stojím tu a prichádzajú mi na myseľ slová legendárneho letca: „príd' ku mne, aby som ti pomohol zrodiť sa pre teba samého“. Lebo v univerzite mi krídla nepristihli, nestihli, napriek neslobode ma neobmedzili, potajomky mi dôverovali, moji profesori ma nechali, aby som sa vymodelovala podľa seba. Stáli vedľa mňa, pozorovali ma a občas, vtedy, keď ma pre moje postoje zo školy vyhodili, mi podali pomocnú ruku a ja som chodila k nim domov a dostávala som v opare hrncov v kuchyni tie najlepšie univerzity.

Tí, ktorí sem chodia pre vedomosti a možno aj pre tituly, nie vždy tušia, že univerzita a ľudia v nej je aj miestom, ktoré poskytuje neviditeľný lep, ktorý zlepí rozličné kúsky ľudského materiálu, dostane tvar a potom to najcennejšie - zmysel poznania. Každá prečítaná stránka, každé slovo vzdelaného učiteľa a kritická poznámka učiteľky nadobúdajú na tomto mieste zmysel pre ďalšie kroky ďalších a ďalších generácií. A predsa po opustení týchto stavieb si nikto nemôže myslieť, že je už zlepený navždy, teda hotový a môže spočinúť na laurových listoch svojich vencov, svojich vedomostí a stať sa definitívnym ne-duživým lenivcom, ktorý nič viac už nepotrebuje k sladkej nirváne s diplomom pod vankúšom.

Zmysel poznania zaväzuje a kto to nepochopí, prestane čítať a premýšľať, začne sa považovať za hotového, ako ľudská bytosť pre spoločnosť prestáva existovať. Jednoducho pre svet a svoje okolie zmizne, už nemá žiadnu cenu.

Toto je pre mňa podmienka, toto je pre mňa cieľ a výsledok týchto budov a ľudí v nich a ciest, ktoré z nich vedú. Pretože najdôležitejším darom poznania a zvedavosti, ktorú tu kultivujete, sú nepoznané cesty za týmito ťažkými dverami, ktoré by nás mali lákať, aby sme ich preskúmali.

Mňa dnes moja kľukatá cesta priviedla k vám, k tejto slávnosti, aby som vyjadrila svoj údiv a svoju nečakanú radosť, že som tu, a že keď budem odtiaľto odchádzať, budem už iná, premenená. Budem túžiť do posledného dňa poznať viac, pokúsiť sa zúročiť a odovzdať viac ako doteraz, podrobiť kritike moje doterajšie kroky a zábery v mene ďalšej cesty, ktorú ste mi práve ukázali, a ktorú som teraz povinná preskúmať.

To je moje poďakovanie, to je môj prísľub.

PÁR SLOV O AUDITORIU MAXIMU

Velká aula Karla Engliše

Slavnostní obřady Masarykovy univerzity jsou dnes neodmyslitelně spjaty s auditoriem maximem právnické fakulty, které plní úlohu celouniverzitní auly.

V jeho počátcích, ve třicátých let minulého století, se v něm konaly větší slavnostní okamžiky univerzity, jimiž byly inaugurace lektorů i okázalé promoce čestných doktorů. Prostor byl pro obdobné obřady ovšem brán za přechodné provizorium a měl takto sloužit jen do doby výstavby rozsáhlého univerzitního areálu. Z tohoto důvodu mělo auditorium maximum původně strohý ráz, takřka postrádající uměleckou výzdobu. Jedinou výjimkou byl strop s vitrážemi od Františka Kysely.

Myšlenka výstavby rozsáhlé Akademické čtvrti s novou monumentální aulou byla postupně opuštěna a z původního záměru byla realizována právě jen budova právnické fakulty. Bylo proto rozhodnuto o vytvoření důstojnějšího rámce slavností, a to vyzdobením původní velké prázdné stěny v průčelí auditoria maxima.

Rozměrná kompozice Prométhea přinášejícího lidstvu oheň o velikosti 7,5×13 metrů je autorem Antonínem Procházkou rozdělena do tří horizontálních pásů. V horním z nich je bůh Helios ohlašující, za doprovodu bohyň času Hory, lidstvu nový den. V prostředním pásu jsou zobrazeny alegorické postavy všech věd, které byly na univerzitě zastoupeny – zleva doprava jsou jimi právo, lékařství, filozofie, umění, pedagogika a přírodní vědy. Středu obrazu dominuje postava Prométhea s hořící pochodní. Ve spodním pásu dílo zachycuje lidstvo při jeho každodenní činnosti – stavitelství, mořeplavectví a zemědělství. K postavě Prométhea se významově váže skupina postav dychtících po ohni poznání. Slavnostní vernisáž monumentálního Procházkovy díla proběhla v atmosféře pomnichovského Československa 16. prosince 1938. Kompozice měla ve válečném období pohnutý osud. Byla z rámu z nařízení brněnského gestapa necitlivě vyříznuta, ale podařilo se ji díky odvaze českých dělníků ukrýt ve sklepení budovy. Tři roky po válce byla renovace díla dokončena malířovou družkou Linkou Procházkovou.

V rámci oslav 104. výročí založení univerzity v lednu roku 2023 byla aula pojmenována po prvním rektorovi univerzity a jedné z největších osobností své doby Karlu Englišovi.

Karel Engliš byl nejen spoluautorem a spolupředkladatelem návrhu zákona o zřízení „druhé české univerzity“, ale později i jejím prvním rektorem, kterému se ve spolupráci s tehdejšími prezidentem T. G. Masarykem podařilo opatřit základ univerzitních insignií – rektorský řetěz.

„Minulost je důležité si připomínat, neboť bez ní by neexistovala současnost. Na naši minulost můžeme být právem hrdí, protože ji utvářely mimořádné osobnosti, jejichž odkaz by měl být pravidelně připomínán, aby nikdy nevymizel z naší paměti,“ uvedl rektor Masarykovy univerzity Martin Bareš během slavnostního odhalení názvu Velké auly Karla Engliše.

Vydal: Masarykova univerzita, Rektorát, Odbor výzkumu
Grafická úprava: Milan Katovský
Tisk: LITERA BRNO s.r.o.
1. vydání, 2024
Náklad: 200 ks

